

Miljödepartementet
Ida Edwertz

Vår referens/dnr:
134/2019

Er referens/dnr:
M2019/01776/R

Remissvar

Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall

Svenskt Näringsliv har tagit del av skrivelsen ” Rättsliga förutsättningar för en ändamålsenlig avfallsstatistik och en digital lösning för spårbarhet av farligt avfall” och lämnar våra synpunkter nedan.

Svenskt Näringsliv företräder drygt 60 000 små, medelstora och stora företag. Dessa är organiserade i 49 bransch- och arbetsgivarförbund. Förbunden utgör föreningen Svenskt Näringslivs medlemmar. Svenskt näringslivs ställningstagande har utarbetats efter samråd med berörda branschförbund inom Svenskt Näringsliv.

Svenskt Näringslivs yttrande är övergripande och för mer detaljerade kommentarer hänvisar vi till de yttranden som getts i detta ärende från berörda medlemsorganisationer.

Sammanfattande kommentarer

Det är positivt att informationen kopplat till farligt avfall digitaliseras vilket möjliggör en mer effektiv informationsöverföring och ökad spårbarhet. Det är emellertid viktigt att systemet utformas så att det blir enkelt för både små som stora verksamhetsutövare att inkomma med dessa uppgifter.

Dialog har förts med näringslivet avseende pilotprojekt för framtagande av ett digitalt system och i en förstudie i projektet. Med tanke på att näringslivets aktörer berörs i stor grad anser vi att samråd även borde hade genomförts om de utifrån förstudien förändrade förslagen, som nu presenteras i skrivelsen.

I det remitterade förslaget finns förändringar som jämfört med vad som angavs i förstudien skulle leda till kostnadsökningar för näringslivet och minskade möjligheter att lyfta avfall i avfallshierarkin. Svenskt Näringsliv anser att konsekvenserna för företagen är bristfälligt utredda.

I stort sett alla verksamheter i Sverige omfattas av utökade krav, dvs. även en stor mängd små och medelstora företag. För att inte skapa merkostnader för svenska företag och försämra företagens konkurrenskraft är det av stor betydelse att genomförande av EU-direktiv sker på ett likartat sätt i de olika EU-medlemsstaterna och att tillämpningen av EU-lagstiftningen är enhetlig. Om det skulle finnas anledning att gå längre än vad direktivet kräver så måste det motiveras mycket väl och redogöras för vilka konsekvenser det får för företagen.

Svenskt Näringsliv noterar bland annat att det gällande anteckningsskyldigheten, i den svenska implementeringen, förslås att fler uppgifter ska vara obligatoriska att rapportera jämfört med vad som anges i direktivet. Konsekvenserna för näringslivet, med anledning av att förslaget delvis gå utöver direktivet, har inte beskrivits i skrivelsen.

Överensstämmelse med direktivet rörande anteckningsskyldighet

Naturvårdsverkets förslag om vad som ska rapporteras, dvs anteckningsskyldigheten, innebär skillnader jämfört med direktivtexten i Artikel 35. Den anges i skrivelsen att Naturvårdsverket bedömer att *”de föreslagna reglerna överensstämmer med och inte går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU”*. Svenskt Näringsliv ifrågasätter denna bedömning.

Direktivets formulering av artikel 35:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. De verksamhetsutövare som avses i artikel 23.1, producenter av farligt avfall och verksamhetsutövare som yrkesmässigt samlar in eller transporterar farligt avfall eller agerar som handlare och mäklare av farligt avfall, ska föra ett register i tidsföljd över

a) avfallets mängd, typ och ursprung, samt mängden av produkter och material som är ett resultat av förberedelse för återanvändning, materialåtervinning eller andra återvinningsförfaranden, och

b) i relevanta fall den destination, den insamlingsfrekvens, det transportsätt och den behandlingsmetod som förutses med avseende på avfallet.

I skrivelsen föreslår Naturvårdsverket att 54 § i avfallsförordningen ska få följande lydelse:

”Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet där farligt avfall uppkommer ska för varje typ av farligt avfall föra anteckningar om

- 1. när och till vem avfallet lämnas för vidare hantering*
- 2. mängden avfall som överlämnas,*
- 3. var avfallet uppkommer,*
- 4. av vem avfallet ska behandlas, och*
- 5. avsedd behandlingsmetod.*

Anteckningarna ska föras i tidsföljd innan avfallet överlämnas till en ny innehavare.”

Förslaget skiljer sig på flera punkter jämfört med skrivningarna i direktivets artikel 35. I direktivet står det exempelvis att uppgifter som destination, insamlingsfrekvens, behandlingsmetod och transportsätt ska anges i *relevanta fall*. Detta återspeglas inte i det svenska förslaget, där t ex destination och avsedd behandlingsmetod alltid ska rapporteras, vilket måste ses som en överimplementering av direktivet. En motivering till denna skillnad i den svenska implementeringen saknas i skrivelsen. Att denna information ska lämnas kan bl a leda till minskade möjligheter att lyfta avfall i avfallshierarkin. Den i direktivet gjorda uppdelningen av vad som är obligatoriskt och vad som ska rapporteras i relevanta fall borde vara tillräcklig för att också kunna implementeras i svensk lag.

Det finns även andra avvikelser jämfört med skrivningarna i direktivet vad gäller formuleringar och ordval, t ex har *insamlingsfrekvens* bytts ut mot *när* i punkt 1 i det svenska förslaget. Vi är frågande till varför man i så stor utsträckning har frångått skrivningarna i direktivet och skrivelsen saknar en motivering och konsekvensbeskrivning av vad denna kan innebära för näringslivet.

Det går inte att utläsa av skrivelsen exakt vad anteckningsskyldigheten kommer att omfatta. Det behöver göras mycket tydligt för verksamhetsutövarna vilka anteckningsskyldigheter som föreligger och på vilket sätt de kan uppfylla denna skyldighet, tex. genom tydlig vägledning från Naturvårdsverkets sida.

Utformning av det digitala systemet

Utformningen av det digitala systemet är centralt för att systemet ska fungera för både stora och små företag. Det är viktigt att man vid utformning av systemet är lyhörd för synpunkter från olika användare så att det blir enkelt att använda oavsett storlek på företag.

Dubbelrapportering vid gränsöverskridande transporter

Enligt förslaget ska farligt avfall som transporteras till andra länder rapporteras i det nya digitala systemet. Farligt avfall som förs ut ur Sverige rapporteras redan idag in i en digital lösning som Naturvårdsverket tillhandahåller. Naturvårdsverket anger: *”Dessa krav kommer därmed att gälla parallellt med och i viss mån överlappa bestämmelserna i avfallstransportförordningen. Detta kan i vissa fall komma att orsaka viss ökad administration för berörda verksamhetsutövare.”* Svenskt Näringsliv förutsätter att en lösning hittas för att få bort denna dubbelregistrering.

Konsekvensbedömning av kostnader för näringslivet

I stort sett alla verksamheter i Sverige omfattas av de utökade kraven, dvs även ett stort antal små- och medelstora företag. Naturvårdsverket har uppskattat den genomsnittliga tidsåtgången för ett företag att lämna tillkommande uppgifter om det farliga avfallet digitalt till registret till ca två timmar per år. Kostnaden för detta har för det genomsnittliga företaget uppskattats till cirka 867 kr per år. Vi ställer oss tveksamma till både den uppskattade genomsnittliga tidsåtgången och kostnaden. Dessa är sannolikt kraftigt underskattade. Den totala tillkommande kostnaden för verksamhetsutövarna i landet uppskattas till i storleksordningen 867 miljoner kr per år. Vid en större harmonisering med direktivet avseende vad som ska rapporteras skulle kostnaderna troligen kunna minskas. En analys av merkostnaden för överimplementeringen av direktivet saknas i skrivelsen vilket är en stor brist.

Det anges också i skrivelsen, som en konsekvens för tillsynsmyndigheterna, att en ökad ambitionsnivå i tillsynen kan finansieras genom tillsynsavgifter. Detta innebär ökade kostnader för företagen och har inte beaktats i konsekvensbeskrivningen för verksamheter.

Stockholm 2020-01-07

Jenny Svärd
Ansvarig Miljöpolicy